

a propovijedamo ekumensku širinu u međusobnim susretima?

O svećeničkom liku fra Grge Martića, koji je postao legenda, u povodu 150. obljetnice njegove smrti, piše Krešimir Jelić. G. Martić kao borac za jedinstvo surađivao je i u hrvatskim i u srpskim novinama, pomažeći i jednima i drugima. Ipak nikada nije zaboravio da je Hrvat, iako to nije isticao. Ali kad su neki pokušavali osporiti njegovo hrvatstvo, »hrvatski Homer« odlučno je zastupao svoje hrvatsko porijeklo.

R. Grgec u studiji o André Gideu vrlo plastično osvjetljava životni put A. Gidea, njegovo propinjanje u potrazi za srećom i užicima, a zatim razmišlja o njegovoj poruci svijetu, suvremenima. Studiozan pristup jednog dubokoj temi (str. 20).

Da se na stranicama revije Marulić od inozemnih književnika predstavljaju doista prave vrijednosti, dokaz je i članak I. Lazarovića »Depresivna egzistencija oslobođenog čovjeka«, objavljen uz roman ovogodišnjeg nobelovca za književnost Heinricha Bölla »Mišljenje jednog klauna« (str. 29). Taj ljevičarski katolik koji je nakon nagrade podijelio njemačku javnost na dva tabora: za i protiv sebe, ipak spada, bez sumnje, među najveće majstore suvremenoga njemačkog jezika. Revija Marulić uključuje se tako među prve listove koji će, vjerujem, ove godine puno pisati o H. Böllu.

Naš poznati »dubrovnikolog« J. Nagy piše o sv. Vlahu kao tisućgodišnjem zaštitniku Dubrovnika (str. 41), a A. Stephany javlja se crticom »Praznina« (str. 47). Marin Mandić analizira lik žene u djelima Dinka Šimunovića koji je hrvatskoj novelistici dao vrlo uspjele prikaze ženskih likova (str. 53).

Svoja pjesnička ostvarenja prezentiraju nam S. Marija od Presv. Srca (A. Petričević), Ante Jakšić, Dragutin Turčić, B. B. Bagola, a u rubrici Nova imena objavljuju svoje radove: M. Maslač-Pedić, A. Žarkov, M. Bistrić, A. Lovrenčec-Toni, J. Beljan, I. Marčić, S. Petrović, A. Bernard.

Slijede rubrike Izložbe, Knjige (recenzija prve samostalne zbirke poezije Ljiljane Matković »Traganje za blizinama« u izd. Kršć. sadašnjosti, kao i recenzija knjige Stjepana Krčmara »Smrt koja nas ne zaobilazi«), a na kraju rubrika Vijesti s izvješćem o

redovitoj godišnjoj skupštini HKD sv. Cirila i Metoda.

J. Kolarić

*PETAR GRGEC: Bijeg u djetinjstvo.*  
Izdalo HKD sv. Cirila i Metoda, Zagreb 1972.

Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda izdalo je odlično opremljenu zbirku soneta »Bijeg u djetinjstvo« P. Grkca s posvetom: »Svijetloj uspomeni Petra Grkca povodom 10-godišnjice smrti«. Dakle, spomen-zbirka velikana hrvatske kulture koji se za života prvenstveno isticao svojim literano-kritičkim i putopisno-proznim spisima, brojnim člancima i govorničkim nastupima. Stoga je mnogo lakše pisati o Grkcu kao uzornom kršćaninu i neumornom kulturnom radniku negoli o njemu kao pjesniku. Jer Grgec u svom javnom djelovanju i književnom afirmiranju gotovo i ne bijaše pjesnik. Iskren ljubitelj poezije, poznavalac starijeg i novijeg pjesništva, Podravac, sa svim bogatstvom životno-prirodne suživljenosti sa zavičajem. Upravo to dokazuje nam i najnovija spomen-zbirka od stotinjak soneta.

Čitava je zbirka zapravo vjerno opjevanje siromašnog djetinjstva, provedenog u podravskom selu Batinskama. Materijalno siromaštvo brojne obitelji prožeto bogatom vjerskom tradicijom najčešća je tema hrvatskih književnika s kršćanskim nazorom na svijet. Zbirka »Bijeg u djetinjstvo« potvrđuje nam to u jednom doista izgrađenom pjesničkom zanosu. Grgec se nakon svega pročitano i doživljenog vraća svome djetinjstvu kao jedinstvenom proplamsaju životne radosti. Taj je bijeg s njegove strane posve razumljiv, ostatak će u dragoj uspomeni čitalaca, Grkčevih prijatelja i znanaca.

Soneti su zgodno popraćeni crtežima poznatog slikara-naivca Ivana Laskovića. Na kraju zbirke nalazi se opširan bibliografski pregled Grkčevih objavljenih knjiga i štampanih članaka, načinjen prema podacima Leksikografskog zavoda u Zagrebu. Taj pregled umnogome opravdava zbirku kao spomen-knjigu, jer je od velike

važnosti za ljubitelje i istraživače  
Grčkeve književne ostavštine.

Božidar Brezinsčak

PAULA SEETHALER, *Die vier Evangelien. Eine praktische Lesehilfe*, 254 strana, Verlag Herder, Freiburg im Breisgau, 1972.

Ova knjiga sadrži izvrsna izlaganja četiriju novozavjetnih evanđelja. Izlaganja su napisana ozbiljno i na stanovitoj su znanstvenoj razini, premda u sredini između vrlo stručnih komentara, koji su namijenjeni samo biblijskim stručnjacima, i onih popularizatorskih, ima komentara koji nisu pisani ozbiljnom znanstvenom kritičnom metodom. Seethaler obrađuje perikopu za perikopom i to tako da suvremeni čovjek može bez poteškoća s ovom knjigom u ruci s razumijevanjem sam čitati tekst evanđelja. Knjiga će tako uvelike pripomoći osobnom čitanju evanđelja a može poslužiti i kao polazište za razgovor i diskusiju o evanđeoskim tekstovima. Ta izlaganja mogu također vrlo dobro pomoći svećenicima koji su zaduženi da spremaju homilije novih misnih čitanja.

Pisac ove knjige je žena, redovnica Benediktinskoga reda. Već duže vremena vodi biblijsku dopisnu školu u Njemačkoj po nalogu njemačkog »Katholisches Bibelwerkes« u Stuttgartu. U tom je svom radu stekla mnoga iskustva koja je primijenila u pisanju svoje knjige.

Knjigu preporučamo i laicima i svećenicima. Svećenici koji su zaduženi homilijama naći će u toj knjizi izvrsno pomagalo. Knjigu se može naručiti kod VERLAG HERDER, Freiburg im Breisgau. Cijena 22 DM.

DER PRIESTERLICHE DIENST. Svezak III: JOCHEN MARTIN, *Die Genese des Amtspriestertums in der frühen Kirche*, Quaestiones disputatae 48. Herder, Freiburg im Br., 120 stranica, cijena 16 DM. Broj naredžbe: 02048.

Već smo u BS 1970. (broj 4) na strani 445. izvijestili čitaoce o vrlo korisnom izdanju o problematici svećenika: pojam, služba, povijest te službe i sve ostalo što je vezano za pojam svećenika u kršćanstvu. Tada

smo ukratko i sržno prikazali prva dva sveska. Sada imamo u rukama već 3. i 4. svezak. Treći je svezak napisao povjesničar Jochen Martin koji je nedavno izdao vrlo dobro primljen Atlas za povijest Crkve (»Atlas zur Kirchengeschichte«). U ovom djelu pisac nastoji dosljedno prema povijesnim načelima istraživati razloge koji su bili odlučujući u institucionaliziranju kršćanskih zajednica, istraživati nadalje povijest ranokršćanskih organizacija i prikazati oblikovanje i oličenje svećeničke službe da bi tako došao do novih pitanja i do novih pogleda s obzirom na to središnje pitanje danas u Crkvi.

Martinovo istraživanje obuhvaća u kronološkom redosljedu vrijeme od prvih kršćanskih zajednica (Pavlovi spisi) do 2. stoljeća. Možemo ovom zgodom istaći da je ta serija vrlo dobro primljena, osobito među svećenicima. Stoga je preporučamo i svim onim našim svećenicima koji su željni dubljih spoznaja o pitanju svećenika.

A. R.

DER PRIESTERLICHE DIENST. Svezak IV: HORST HERRMANN, *Kirchenrechtliche Aspekte der heutigen Problematik*, stranica 134, cijena 15 DM.

Pisac, crkveni pravnik, daje bez emocionalnosti, angažirano, teološki temeljito obrađene upute i razjašnjenja s obzirom na svećeničku službu. U prethodnim svescima revije DER PRIESTERLICHE DIENST obrađivali su teme bibličari, dogmatičari, psiholozi, a sada ih obrađuje crkveni pravnik. Autor najprije raščlanjuje u svjetlu crkvenog prava sadašnju situaciju i daje smjernice za rješavanje nastalih problema oko svećeničke službe. Bavi se pitanjima crkvenog prava, svećeničkog ređenja, svećeničkom službom kao nuzanimanje ili pitanjem svećenika koji imaju još neko drugo zanimanje, nuzanimanje. Posebno poglavlje posvećeno je pitanju oženjenih svećenika. U nastavku predlaže 10 teza za rješavanje pitanja oženjenih svećenika. O ovom se djelu vrlo pozitivno izrazio teolog Karl Rahner. Stoga to djelo bez straha preporučamo svim svećenicima koji nastoje upoznati svoj identitet.

A. R.